

A photograph of a building with a thatched roof and a large arched window. The thatch is a light brown color, and the window is white with multiple panes. The building is set against a background of green trees and a blue sky with white clouds.

tæk

NR 2 • JULI 2013 • STRAATGETS KONTOR • ISSN 1903-5330

Tækkefællesskabet

15 mand høj var de om at tække Høje Sandbjerg under fuld overdækning. Et parti fra de 1500 kvadratmeter nytækning pryder også forsiden på denne udgave af TÆK.

04 Eksporteventyr

For første gang nogensinde eksporterer Danmark nu tækkematerialer til Japan – læs hvordan og hvorfor inde i bladet.

12 Vandeventyr

Fremtiden kan måske byde på et slogan, der hedder "Køb stråtag, red grundvandet" – læs mere om hvordan og hvorfor...

18 Afstandskrav

Tækkebranchen fik hjemmeopgaver med hjem, da 6 fra branchen var til møde med Energistyrelsen om at sænke afstandskravene for brandsikrede stråtag.

21 Sydafrika

Til februar kan vinterens kulde byttes ud med sommer i Sydafrika, hvis du tager med på den spændende tur ned til vores sydligst placerede kolleger.

STRAATAGETS KONTOR APS ejes af Jydsk og Dansk Tækkemandslaug – JTL og DTL - og er støttet af de to laug og Sepatec A/S.

STRAATAGETS KONTOR er branchekontor for tækkemændene og sekretariat for den internationale sammenslutning af organiserede tækkemænd, ITS – International Thatching Society.

FORMÅLET med kontoret er at medvirke til at fordoble antallet af tækkede kvadratmeter i Danmark inden 2023. Det skal ske gennem fagligt udviklingsarbejde, kvalitetssikring, opbygning og formidling af viden, billigere brandforsikringer og markedsføring.

STRAATAGETS KONTOR udgiver bladet TÆK, som udsendes til samtlige tækkemænd i Danmark og Sverige samt til udvalgte målgrupper med interesse for og tilknytning til tækkebranchen.

TÆK udkommer 4 gange årligt ved begyndelsen af hvert kvartal.

Ansvarshavende redaktør og kontakt:

Jørgen Kaarup • joergen@kaarup.eu • Tlf. 21 25 91 88

Oplag: 500 stk.

Layout: Grafisk Signathur

Tryk: Werks Grafiske Hus A/S

I BESTYRELSEN FOR STRAATAGETS KONTOR:

Tækkemand Finn Guld (Formand)

Åshøjvej 8, 4600 Køge • Tlf. 40 15 71 56 - post@finnguld.dk

Tækkemand Sebastian van der Meer

Carl Refsvej 6C, 4300 Holbæk

Tlf. 25 27 36 33 - taekker@hotmail.com

Direktør Jørgen Kaarup

Møllestræde 9A, 8900 Randers C.

Tlf. 21 25 91 88 • joergen@kaarup.eu

Udviklingen haler ind på virkeligheden

AF FINN GULD, FMD.
STRAATAGETS KONTORS
BESTYRELSE

I dette gamle traditionsrige fag, som måske er ældre end selv kvindens ældste erhverv, taler vi nu om Stråtagets Kvalitetsmærkning – om Thatchmark og certificering. Det gør vi, fordi kvaliteten af de udenlandske tagrør ikke altid er i orden, og fordi modtagekontrollen ikke har sorteret de dårlige rør fra. Resultatet har været stråtag, hvis holdbarhed ikke har levet op til den kendte gode standard på 35 til 50 år.

Det er en stigende mængde af dårlige tækkerør, der har fået kollegerne i England og Holland til at forlange certificering af materialerne. Englænderne kræver det også for udførelsen af arbejdet. De næste år skal vise om Danmark, som det tredje største stråtagsland i Europa, ønsker indflydelse på certificeringen, eller om de to største alene skal bestemme udviklingen. De er nemlig i fuld gang.

Certificering findes på mange niveauer, og englænderne har forsøgt at lægge standarden med udarbejdelsen af Thatchmark, der først var tænkt som en national ordning. Det kommer til at gælde for materialerne først, men derefter vil England også have en certificering af arbejdet.

Certificeringen kan bestå af regler for, hvornår der må høstes, og hvordan tagrørene skal behandles, når de er høstede. Rørhøstere og rørhandlere skal dokumentere, at de har behandlet tagrørene korrekt under hele processen fra høst til aflevering til tækkemand – med underskrifter, stempler og fotos. Denne dokumentation skal følge tagrørene, og tækkemanden skal deltage med modtagekontrol og dokumentation for, at han modtager og lagrer materialerne korrekt.

Certificeringen kan senere bringes videre til selve håndværket, hvor tækkemanden så skal dokumentere, at han har udført

arbejdet korrekt efter gældende vejledninger og normer gennem kvalitetssikring. Igen med underskrifter og stempler. Certificering kan i yderste konsekvens indebære, at en uafhængig instans skal kontrollere om vi overholder de vedtagne regler og normer. Denne dokumentation skal så afleveres til kunden og gemmes i de ti år, vi har ansvaret for mangler ved taget ifølge AB-forbruger.

Thatchmark vil danne grundlag for diskussioner de kommende år, på seminarer og binnedage. Men hvor langt skal vi gå? Er det godt nok med egenkontrol, eller skal der etableres en uvidelig kontrolinstans? Hvis vi ikke følger med og sætter krav i europæisk regi, risikerer vi at de ikke-certificerede tagrør havner her i Danmark.

Kan vi så få glæde af denne certificering af det gode håndværk med de gode materialer og dermed få mere arbejde til en fornuftig pris? Kun hvis kunden kan se, at den højere kvalitet giver langtidsholdbare tage uden problemer med råd og svamp og f.eks. billigere forsikringer.

I et informations- og videnssamfund er det nødvendigt for et af verdens ældste fag at stå sammen og følge med for at være førende på markedet og udføre arbejdet efter de bedste standarder.

En ting er givet - det bliver ikke nemt.

Akios veninde, Yoki, i lære som tækkekvind hos Kim Hansen på Fyn. Her blev brandsikret og varmesolert samtidig, og indpustning af papiruld bag Sepatec'en påkaldte sig en del opmærksomhed fra japansk side.

Dansk eksport af strå til Japan

Direktør Akio Kumagai har nu afgivet ordre på at købe tækkemiscanthus i Danmark. I første omgang skal en container fyldes med 2.000 bundter elefantgræs fra Lolland. Den skal så med skib til Sendai med strå nok til et japansk stråtag.

Det er Japans største tækkvirksomhed, der er køber: Akio Kumagai var i april måned på Lolland for at besøge årets høst af tækkemiscanthus hos Søren Vodder, som er en af de danske pionerer inden for dyrkning af tækkemiscanthus. De to traf hinanden ved det årlige møde i den internationale tækkemandorganisation ITS i Lübeck i efteråret 2012.

Mange snakke førte dengang til en aftale om, at Akio skulle til Danmark, når høsten var i hus, for manden med 18 ansatte derhjemme i Solens Rige vil gerne videreføre den japanske tradition med at tække med elefantgræs – tækkemiscanthus.

EN LANDVINDING

For dansk produktion af tækkemiscanthus er det en landvinding og succeshistorie: Den danske produktion er nu blåstemplet af den mest erfarne bruger af tækkemiscanthus i hele verden. "Det er helt klart en langt bedre kvalitet end vores egen miscanthus", siger Akio og tilføjer, at Søren Vodders miscanthus også slår de tyrkiske tagrør, han i øjeblikket importerer.

Elefantgræs til tækning blev indført fra netop Japan i midten af 1990'erne, hvor planterne blev opformet herhjemme i samarbejde med Statens Jordbrugs Forskning i Foulum. I Japan vokser planterne vildt og har været brugt gennem flere hundrede år til tækning. Japanerne tækker stadig med miscanthus, men ofte er der blade på stråene, som i det hele taget er af en noget ringere kvalitet end det, der dyrkes herhjemme.

En eksporthistorie af de helt sjældne ruller i denne tid af stablen, når der eksporteres elefantgræs dyrket på Lolland til det land, hvorfra det kommer...

TEKST OG FOTO: JØRGEN KAARUP

Ifølge Akio Kumagai er der ingen i Japan, der vil dyrke miscanthus. "Japanske landmænd har stort set kun erfaring med at dyrke ris, og det vil de blive ved med at dyrke. Jeg har prøvet at overtale nogle stykker, fordi jeg jo kendte til de gode europæiske og især danske erfaringer med at dyrke tækkemiscanthus, men nej, ingen interesse, lyder svaret", siger den japanske tækkemand. Søren Vodder glæder sig over dette gennembrud for det materiale, han har arbejdet med og kæmpet for så længe. Lige nu er der bunker af papirarbejde i kølvandet på ordren, og Akio og han er i gang med at finde det bedste tilbud på transporten fra Lolland til Sendai.

RAMT AF TSUNAMI

Akios virksomhed er genrejst, efter at tsunamien for nu lidt mere end to år siden lagde både hans hjem og alle driftsbygninger i ruiner. Det har tilsyneladende ikke ødelagt hans gode humør, og hans rejse lyst har nu igen bragt ham til Europa, hvor Akio Kumagai efterhånden har været en del gange. Blandt andet har han været i Hammel flere gange, for derhjemme høster han selv tagrør med en dansk Seigamaskine fra Hammel.

Straatagets Kontor er vært for Akio og hans to ledsagere, medarbejderen Sadanori og veninden Yuki, der arbejder med design i Milano. For da denne artikels skribent var i Japan for DR for nogle år siden, var Akios gæstfrihed formidabel. Så efter besigtigelse på Lolland og indgåelse af aftale med Søren Vodder går turen med lyn fart – på bedste japanske vis – tværs gennem Danmark til Norddjursland.

LYNVISIT GENNEM DANMARK

Vi når at se de mange stråtage i Troense på Tåsinge. Japanernes kameraer er rødglødende. Vi når at se den flotte nybyggede sognegård i Ringe – med stråtag. Her er det mere de parkerede barnevogne med babyer, der tiltrækker sig japanernes opmærksomhed frem for stråtaget. "Det ville aldrig gå i Japan at efterlade sit barn ubevogtet på den måde", lyder det samstemmende fra de tre.

Vi når at være på taget hos tækkemand Kim Hansen på Fyn. Og vi når at besøge Carlo F. Christensen, Danmarks største forhandler af materialer til tækkemænd, for Akios medarbejder, Sadanori, er blevet lovet nye kvalitets-tækkeskovle i aluminium. Dem kan man ikke skaffe i Japan.

Tre døgn lynvisit ender i Randers hos naboen til Straatagets Kontor, Stephansens Hotel, inden rejsen går videre til Paris og Nordspanien, som lige skal nås inden hjemrejsen.

Ingen tvivl om, at Akio vil være at finde i Cape Town til mødet i International Thatching Society til februar. Det er i øvrigt hans for tjeneste, at vi nu kan byde Japan velkommen i ITS. <

Akio Kumagai og Søren Vodder ser her på årets høst af tagrør, men ellers var det mest miscanthus, de to snakkede om, da Akio var ovre for at købe en containerfuld.

Kim Hansen lærer Yuki Yamamoto at tække med skruer, og det er et fotografi, der vil gøre indtryk derhjemme. Akios medarbejder, Sandanori Takeyama, kigger interessert på.

Under japanernes lynvisit nåede Straatagets Kontor også at vise dem rundt. Her er det Troenses flotte stråtag, der studeres, og senere på dagen skulle der handles ind hos Carlo F. Christensen.

Der var gang i den, da 15 vidt forskellige tækkemænd var sammen om at tække 1500 kvadratmeter i løbet af to måneder på en landvilla i Gl. Holte

TEKST OG FOTO: JØRGEN KAARUP

Tækkefællesskabet

De 15 gæve tækkemænd på fotoet:

Øverste bom fra venstre:
Thomas Bruun
Rune Bøgsted
Daniel, ansat hos Thomas Melby,
Mark, ansat hos Flemming Grøfte, Thomas Damsted,
Kåre Bang (midt for)
Lars Jensen
Rasmus Giovanni,
Tommy,
Jonas Thomsen

Nederste bom fra venstre:
Jesper Thomsen
Thomas Melby
Carsten Olsen
Søren Larsen
Fleming Grøfte

Japanerne kan være op imod 100 mand på et tag. I Gl. Holte nøjes de med at være 15. Til gengæld var der tørvejr under alle vejrforhold, for de 1.500 kvadratmeter er tækket under fuld overdækning. Det var et krav fra arkitekten, og det viste sig at være en rigtig god ide i dette års lange vinter, for bygherren ville have huset klar til indflytning medio sommer.

"For os har det været fantastisk at kunne arbejde i al slags vejr. Slippe for alle de presninger, det var dejligt", lyder det fra Jesper Thomsen, Furesø Byggeentreprise, som vandt opgaven i udbud.

Både kunden, arkitekten og Jesper Thomsen ville kun bruge danske tækkemænd. Jesper inviterede mange af dem, han leverer tagrør til, med på opgaven, og de fleste sagde ja. Pludselig var der 11 firmaer samlet om én fælles opgave.

"Det passede jo mange rigtig godt, at det var vintertækning under overdækning. Det var også fast arbejde på et tidspunkt, hvor der ikke var så meget i udsigt, for man skulle melde sig til at være med i hele processen", siger Jesper Thomsen.

HOLDT I ØRERNE

Der var bidende koldt, da tækningen gik i gang i begyndelsen af marts. Furesø Byggeentreprise, som er Jesper og sønnen Jonas Thomsen, leverede alle materialer, og så var der fast pris pr. kvadratmeter.

Hvordan blev det til den her model?

"Det er en måde at få folk til at holde hinanden i ørerne, så der ikke er nogle, der dingler for meget rundt ude i hjørnerne. Jeg slipper for at være arbejdsgiver og svinge pisken, fordi folk hver dag skal skrive op på en seddel, alle kan se, hvad de har lavet, hvornår de er mødt ind, og hvornår de er gået.

Tækkemændene valgte en "regnskabsmand", der tjekkede timer på de ugesedler, alle havde skrevet, og hver 14. dage blev der så udbetalt et á conto-beløb, som efterfølgende blev reguleret i forhold til antal tækkede kvadratmeter. På en måde er det som et stort kollektiv".

Tækningen er færdig, oprydning manglede, da fotoet blev taget midt i juni.

INGEN ØSTEUROPÆERE

Hvorfor ikke hyre østeuropæere?

"Det ønskede kunden ikke, og jeg har prøvet det, og det var for anstrengende. Der var ballade med 3 F, blokade under opsejling. Vi indgik et forlig, og 3 F droppede sagen, men mange kunder mente, at tingene ikke var i orden, at polakkerne ikke blev behandlet >

Jesper Thomsen fra Furesø Byggeentreprise stod sammen med sønnen Jonas for det store tækkearbejde i Gl. Holte. Her er Jesper i gang med afslutningen, rygning af kobber.

Der blev tækket under overdækning, fordi det altid er et krav fra arkitektfirmaet, Hoff & Jørgensen Arkitekter. Overdækning og stillads har kostet omkring 800.000 kr. Til gengæld har der kunnet tækkes i alt slags vejr, og der er med garanti ikke kommet fugt i taget undervejs.

Høje Sandbjerg er opført i 1991 og rummer mange usædvanlige detaljer som her indgangspartiet mod øst.

> ordentligt, så alt i alt: Nej, det bøvl havde jeg ikke lyst til igen. Og pengemæssigt er det her mindst lige så godt for mig. Det er folk, jeg kender, seriøse tækkfolk”.

Kunne den her måde at løse større opgaver brede sig?

”Vi har bud ude nu på store opgaver, 2.000, 1.000 og 1.400 kvadratmeter. Og ja, er vi på de størrelser, så er det her en oplagt model. Men den enkelte tækkemand kan da tjene mere på selv at tage opgaver end ved at arbejde på den her måde. Det kommer jo an på, hvor meget folk har at lave”.

SJOVT AT ARBEJDE

Fleming Grøfte er en af de 15 tækkemænd, der som enkeltmandsvirksomhed har været med til at tække Høje Sandbjerg, som ejendommen hedder. Han har før prøvet at være mange om en opgave og sætter pris på det.

”Det er sjovt at arbejde sammen, og vi tækker tit på kryds og tværs og hjælper hinanden her i Nordsjælland”, siger Fleming Grøfte. Om måden at afregne på siger Fleming:

”Det fungerer fint, sådan en akkord, og det er nok den eneste måde at undgå, at nogle går og fiser den af”.

STORT POTENTIALE

Arkitekt Rolf Martin Sørensen fra Hoff og Jørgensen Arkitekter er ham, der har stået for renoveringen af ejendommen, der er bygget i 1991. Det har været hans første opgave med stråtag, men forhåbentlig ikke sidste:

”Det har været utrolig spændende og udfordrende at arbejde med dette formbare og modellerbare materiale, så der kan laves detaljer med et nærmest kunstnerisk udtryk. Det er nyt for mig, at man kan forme et tag så meget og så fleksibelt. Derfor mener jeg, at stråtaget har et stort potentiale i nybyggeri”, siger Rolf Martin Sørensen.

Har der været overvejet et andet tag end strå?

”Nej, det har hverken vi eller bygherren på noget tidspunkt overvejet. Bygherren er meget glad for det individuelle og charmerende præg, der er ved ejendommens stråtag”, siger arkitekten fra Hoff og Jørgensen Arkitekter.

Høje Sandbjerg stod færdigtækket i midten af juni. Den gamle brandsikring fra 1991 med Rockwool og gipsonit blev fundet værd at bevare, så der er tækket oven på den.<

Forstander, Mads Rykind-Eriksen interviewes her til DR P 4. Som historiker sætter han stor pris på stråtaget på Danmarks ældste højskole, Rødding.

Nyt tag efter 46 år

Danmarks ældste højskole i Rødding har fået 1.000 kvadratmeter nyt stråtag, betalt af fonde – det gamle tag nåede at fylde 46 år

TEKST OG FOTO: JØRGEN KAARUP

Højskolen har i to omgange søgt penge fra Realdania for at få analyseret bevaringsværdien og højskolen som forretning. Det er blevet til to pænt tykke rapporter, udarbejdet af Bygningskultur Danmark. Bygningernes bevaringsværdi er høj, og skolen hviler på et forretningsmæssigt sundt grundlag, lyder det som konklusioner.

"Heri lå der også en anbefaling af at forny stråtaget, som var blevet utæt. Men hvis skolen lukkede, kunne det jo ikke betale sig at renovere. Én ting er, at vi selve mener, at vi har en sund økonomi på en levedygtig skole. Noget andet er at få en blåstempling af, at andre også mener det. Skolens vision om at renovere fik betegnelsen "forretningsmæssigt bæredygtigt", og uden den konklusion, havde vi næppe kunnet fuldfinansiere renoveringen", siger Mads Rykind-Eriksen.

Som historiker med speciale i højskoler er forstanderen overbevist om, at det store forarbejde har været afgørende for at nå derhen, hvor han nu siger "det har slet ikke været svært at skaffe pengene". I alt er der knap 30 bygninger med forskellige aldre på Rødding Højskole.

Sammen med hovedbygningen, som er pompøs, nyklassicistisk og fra 1920, så er det den stråttækkede bygning kaldet "Køreladen" fra 1863, der springer den besøgende i øjnene, når man kommer til skolen. Bygningen var oprindeligt til landbrugsmaskiner og vogne, nu er den gymnastiksal. Og altså med smukt, nyt tag af strå.

Forstander Mads Rykind-Eriksen:

"Det nye tag er et kæmpeløft til hele skolen, for Køreladen er en central bygning i vores højskolegård. Når man nu kommer til skolen, så siger man "WOW"..! Det vidner om, at skolen blomstrer.

Det er vigtigt i disse krisetider at signalere, at her går det godt, for det gør det. Symbolværdien kan man på ingen måde undervurdere - det ser bare godt ud". <

Danmarks Radio bragte det som nyhed, forstanderen var glad, tækkemanden havde travlt, og mange fonde stod bag, da Rødding Højskole fik sit gamle stråtag fornyet sidst på vinteren og i løbet af foråret.

Kinesiske tagrør, tyske medarbejdere, en udsendt DR-journalist fra Radio Syd og så tækkemand Christian Sørensen fra Gram var ingredienserne til den komsammen, der bragte Straatagets Kontor til Rødding for at besigtige det næsten færdige tag og få en snak med forstander Mads Rykind.

Tækningen af de 1.000 kvadratmeter, fordel med 550 kvadratmeter på Køreladen og 450 kvadratmeter på de to andre bygninger, er helt almindelig. Lige flader, gedigen tækning, ikke de store usædvanligheder. Finansieringen af det store tækkeprojekt er derimod usædvanlig: Fem fonde har støttet, og dermed er tækningen betalt.

"For at være tro mod bygningernes historie lægger vi stråtag på igen. Og jeg kunne ikke forestille mig, at vi havde fået penge, hvis vi havde skiftet til f.eks. tegl", siger Mads Rykind-Eriksen, der sammen med sin hustru, Anja, har været forstander på Rødding Højskole siden 2007.

"Med den historie, skolen her har, så har vi at gøre med et nationalt symbol, Danmarks første folkehøjskole, så der har på intet tidspunkt været overvejelser om at skifte til andre tagtyper", siger forstanderen, som giver sin bestyrelsesformand, Gert Karkov, en stor del af æren for, at det er lykkedes at få det nye stråtag finansieret.

Men forud for de mange ansøgninger, der er skrevet og sendt, er der gået et stort arbejde med at dokumentere både bygningernes værdier og Rødding Højskoles økonomiske bæredygtighed.

Her på den centrale plads ved hovedindgangen træder Køreladens nye stråtag tydeligt frem som en væsentlig del af Rødding Højskoles arkitektoniske udtryk. Bygningernes bevaringsværdi er høj, og stråtaget er naturligt nok inkluderet.

Følgende fonde har støttet tækket arbejdet: Foreningen PlanDanmark, Brandkassefonden Sydvest, Augustinus Fonden, Fonden af 29. december 1967 og Konsul George Jorck og hustru Emma Jorcks' Fond.

Stråtag redder grundvand

Et nyt projekt skal dokumentere, om dyrkning af elefantgræs til tækning kan være med til at sikre rent grundvand og samtidig være økonomisk attraktivt for landmænd

TEKST: JØRGEN KAARUP
FOTO: SØREN VODDER & JØRGEN KAARUP

Der er 52 hektar med tækkemiscanthus i Danmark. Søren Vodder har i 12 år dyrket og tækket med miscanthus og har udviklet et certificeringskoncept, så der kan ydes 10 års garanti på materialerne.

Også fra tysk side er der nu en stigende interesse for tækkemiscanthus, og en eksport til Nordtyskland vil være endnu en gulerod for danske landmænd, der overvejer at prøve dyrkning af materialet til stråtag.

Straatagets Kontor er gået i samarbejde med Aarhus Kommunes vandforsynings selskab og en række andre om at skaffe dokumentation for miljøfordelene ved at dyrke tækkemiscanthus (elefantgræs) på de marker, hvor Aarhus Vand ikke længere vil have dyrkning med sprøjtemidler. Der er nemlig fundet sprøjtemidler i 36 procent af de borer, der er undersøgt i Aarhus Kommune. Derfor konkluderer Danmarks næststørste vandforsynings selskab: "Hvis der fortsat skal indvindes rent grundvand til drikkevand, er det helt nødvendigt med en omfattende indsats til beskyttelse af grundvandet".

Den indsats vil medføre, at 5.000 hektar landbrugsjord skal dyrkes uden brug af sprøjtegifte, og her kommer tækkemiscanthus ind i billedet: Efter etablering er det nemlig ikke nødvendigt at sprøjte en miscanthusmark, fordi de høje planter bliver dominerende og kvæler det meste ukrudt.

GODT ALTERNATIV

Geolog Bo Vægter fra Aarhus Vand siger: "Elefantgræs til stråtage

tegner til at kunne blive en produktion, som også økonomisk er et godt alternativ til traditionelle afgrøder, og da den egner sig til dyrkning uden sprøjtegifte, ser vi frem til et samarbejde om det her projekt".

Aarhus Universitet er også involveret og skal undersøge, hvor meget grundvand, der dannes under marker med tækkemiscanthus. Desuden er Videnscenter for Landbrug, Dansk Landbrug Midt- Østjylland og Miscanthus A/S med i samarbejdet, som netop er blevet støttet af Foreningen PlanDanmark.

Det betyder, at de første landmænd er kontaktede i slutningen af juni, og i august vil Bo Vægter fra Aarhus Vand og Jørgen Kaarup fra Straatagets Kontor tage rundt til flere landmænd i Aarhus Syd, som er det første sted, hvor sprøjtegifterne skal væk fra de sårbare grundvandsområder.

LANDMÆND FÅR PENGE

Med i posen har Aarhus Vand omkring 50.000 kr. pr. hektar som kompensation til den landmand, der går med til at pakke sprøjten

sammen. Det bliver så tinglyst på ejendommen, at der aldrig mere må bruges sprøjtegift på jorden. Dyrkningen skal herefter bestå i økologiske afgrøder, græs eller elefantgræs til stråtage.

Det er første gang i Danmark, at så store arealer i løbet af de kommende år gøres sprøjtefrie og meget sandsynligt vil andre vandforsyninger rundt om i landet følge i Aarhus Vands spor. Vandforsynings selskaberne kan om nødvendigt forbyde brug af sprøjtegifte, men i første omgang ønsker man at indgå frivillige aftaler.

Dansk Landbrug Midt- Østjylland anbefaler projektet. Sekretariatchef Helge Kjær Sørensen siger: "Miscanthus har en væsentlig bedre miljøprofil end traditionelle enårige kornafgrøder, og da det også økonomisk ser lovende ud, ser vi frem til at være med i dialog og udførelse".

Målet er snarest at finde en eller flere landmænd, der vil etablere marker med miscanthus i Aarhus Syd, som er området omkring Beder, Malling og Mårslet. På sigt er håbet, at 80 – 100 hektar bliver til miscanthus-marker, for et sådant areal kan forrente en høstmåske.

I øjeblikket er der 52 hektar med tækkemiscanthus, først og fremmest på Lolland, hvor Søren Vodder er den største avler.

TÆKKER KUN MED MISCANTHUS

Brian Randrup fra Aars tækker nu udelukkende med tækkemiscanthus efter en del dårlige erfaringer med kvaliteten af de tagrør, han købte. Ind imellem måtte han kassere op imod 25 procent, enten pga. mug eller for mange stumper i bundterne, fortæller han:

"Jeg har ikke kasseret et eneste bundt, siden jeg skiftede til miscanthus, så det er ikke dyrere, men efter min mening bedre", siger Brian Randrup og tilføjer, at kunderne er meget begejstrede, når taget er lagt. Han er dog skeptisk over for, at om der ville kunne afsættes væsentligt mere tækkemiscanthus.

"I øjeblikket er konkurrencen benhård fra bl.a. polakkerne, som også sælger meget billige rør, så vi skal som dansk branche blive meget bedre til at lave PR og give garantier, som vi så også står inde for", siger Brian Randrup. <

Faget kan drives vidt

Tækkemandslærling stiler højt og vil gerne til udlandet for lære af kollegerne der, for han ser muligheder i faget og drømmer om at takke sit eget hus engang

TEKST OG FOTO: JULIA LIBERATI

Tækkemænd er en sjælden race. Det samme er et stråtag. Der er ikke mange, af de stolte gamle huse tilbage. Mange frygter, at faget og taget helt er på vej ud af den danske kultur, og den gamle danske tradition snart kun kan ses på museer. Alligevel har den unge tækkelærling Jacob Enemark på 21 år kastet sig ud i erhvervet, og han er ikke bange for, hvad fremtiden bringer.

"Jeg har været vild med faget siden første gang, jeg var med ude. Jeg tager det stille og roligt, men jeg har tænkt mig at supplere min uddannelse med en tømreruddannelse," siger Jacob Enemark.

Han begyndte sin uddannelse i 2010 og nu er han i lære hos Lars Toft i Sønderborg. Her fra regner han med at blive svend til marts næste år. Men det er også her, han regner med, han skal arbejde og få sin erfaring, når han er færdig. Og for Jacob er erfaring noget af det vigtigste i faget.

"Man lærer meget som lærling. Men når man er færdig og får lov at arbejde rigtig med faget, så får man den erfaring, man kan bruge fremadrettet."

INSPIRATION FRA UDLANDET

Verden er stor, og det er ikke kun i Danmark, man finder stolte tækketraditioner. Jacob har store planer om at åbne sin egen tømrervirksomhed, der tilbyder stråtækte løsninger, men det skal først ske, når han har samlet den fornødne erfaring. Og som led i den plan, vil han gerne se, hvordan hans udenlandske kollegaer tækker.

"Jeg vil rigtig gerne til både England og Holland for at finde inspiration. Den engelske stil kan jeg specielt godt lide for dens detaljer og bløde kanter, og den hollandske er fed, fordi den er moderne, ny og skarp."

Men det er ikke bare det stråtækte tag, der kalder på hans opmærksomhed. Som led i et skoleforløb på Hadsten Tekniske Skole, hørte Jacob om, hvordan de i Tyskland er langt fremme med at udvikle græstage.

"Jeg godt lide tanken om de tage. De er miljøvenlige og de fungerer godt i regnvejr. Det kan jeg godt se en fremtid i," siger Jacob. Han er bare en smule nervøs for, hvordan han skal klare sprogbarrieren. "Jeg er ikke god til sprog, men jeg vil gerne af sted. Jeg kan lære rigtig meget og finde en masse inspiration."

VILD MED HØJDER OG HISTORIE

Jacob har altid været et udemenneske. Han fandt hurtigt ud af, han ikke skulle være advokat. Men så var det lige med at finde ud af, hvilken vej han så skulle gå. Han snakkede med sin kammerats onkel om at blive tømrer.

"Da jeg startede på uddannelsen, fandt jeg hurtigt ud af, det var fedt at arbejde på tage. Jeg tror, det var spændingen ved at være oppe i højderne. Det er lidt farligt, men jeg er tilpas deroppe," siger Jacob.

Fra almindelige tegltage, var der, for Jacob, ikke langt til at arbejde med stråtag.

"Det er et spændende fag. Der er ikke meget arbejde at få som udannet tækker, men det, der er, er specielt. Og så ligger der meget kultur i det."

Kulturen bag faget fik Jacob allerede at føle på sin første opgave som lærling. Den historiske lade Slotfelt på Schackenborg Gods skulle restaureres og dermed have stråtaget tilbage. Det tog tre måneder at tække det 900 kvadratmeter store tagareal.

"Det var en vild oplevelse. Vi var rigtig højt oppe, og man kunne fornemme, det var en historisk bygning. Og så var det en ære at få lov at arbejde for Prins Joachim," siger Jacob.

Efter den omfattende og hårde opgave, var han solgt til faget. "Jeg var stolt, da vi var færdige. Der kunne jeg mærke, det var det rigtige for mig."

SPECIELLE TAGDRØMME

Det er let at komme til at drømme, når man står på toppen af taget, og drømmene er ikke få hos Jacob. Han ved, han en dag vil åbne sin egen virksomhed, men der forinden har han nogle delmål, han vil opnå. Han kunne godt tænke sig at stille op i det årlige Danmarksmesterskab for unge i erhvervsuddannelser, DM i Skills.

"Hvis jeg stiller op, stiller jeg op for at vinde. Jeg går ikke til en konkurrence for at få sidstepladsen."

Som om alle de planer ikke skulle være nok, har Jacob en drøm, der er inspireret af sin egen mester. Lars Toft tækkede sammen med sin far, den gård han bor på. Og det er en ting, Jakob ville være glad for at sige, han også har gjort.

"Jeg kunne godt tænke mig, at takke mit eget hus engang. Jeg vil lave det i en helt anden stil. Jeg ved ikke, hvordan det skal se ud endnu. Det skal bare være helt specielt." <

Jørgen Kaarup foreslår bygningen til højre som inspiration til byggeriet af den nye journalisthøjskole (den nuværende ses her med en enkelt studerende). Redaktionen afventer rektor Jens Otto Kjær Hansens kommentar til designet, som sagtens kan udnytte de nye kvadratmeter optimalt.

Danmarks Journalisthøjskole skrotter stråtag

Når den nye Journalisthøjskole bygges i Aarhus, bliver det ikke strå, der giver de studerende tag over hovedet.

TEKST: JULIA LIBERATI FOTO: JØRGEN KAARUP

Selvom stråtagene er en del af den danske kulturarv, vil Danmarks Medie- og Journalisthøjskole ikke give deres nye bygninger stråtag. Et stråtækt hus kan ikke udnytte de kvadratmeter, der er stillet til rådighed, optimalt, mener skolens rektor, Jens Otto Kjær Hansen.

"Jeg kan godt lide ideen om den stråtækte skole. Men for at udnytte pladsen optimalt, skal vi have et fladt tag, og så er det ikke muligt med et stråtag," siger han.

Det ligger dog ikke fjernt for ledelsen at tænke i alternative grønne løsninger. Jens Otto Kjær Hansen kan sagtens se en skole med grønne tage, hvor græs og mos udgør belægningen.

FLOT SYMBOL

Ideen om en stråtækt journalisthøjskole vækker ellers begejstring hos direktør Jørgen Kaarup fra Stråtagets Kontor, der arbejder for at udbrede stråtækte huse.

"Det ville være et fantastisk flot symbol. Hvis Journalisthøjskolen

fik stråtag, ville det sende et godt signal om, at tagene er på vej frem i Danmark igen," siger Jørgen Kaarup.

Direktøren mener, at et offentligt byggeri med stråtag vil bære den fordom, der er, om at et stråtag kun hører til på gamle bindingsværker.

STRÅTAG PÅ UDVALGSMØDE

Selvom Journalisthøjskolens rektor har svært ved at se en moderne undervisningsbygning med stråtag, mener Jørgen Kaarup ikke, ideen er så tosset, som den lyder.

"I Holland, der er det mest forbillige land på området, har de bygget nogle flotte moderne bygninger, hvor de har brugt stråtag på en helt ny måde," siger han.

Forslaget om en stråtækt journalisthøjskole vil Jens Otto Kjær Hansen tage med i udvalgsprocessen. Men med de begrænsede byggemuligheder, der er i storbyerne, spår han, at det ikke bliver en realitet. <

Journaliststuderende skriver i TÆK

TEKST OG FOTO: JØRGEN KAARUP

"Goddag, det er Julia Liberati fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole", lyder det en dag i den anden ende af telefonlinjen til Straatagets Kontor.

Julia vil skrive en artikel om det nye branchekontor, om mål og midler. I løbet af samtalen spørger hun, om man kunne forestille sig, at journalisthøjskolens nybyggeri kunne opføres med stråtag, selv om det ligger i Aarhus.

"Ja da", svarer jeg, for vi har jo længe ønsket

at få et nybyggeri, som for alvor kunne bryde med vanetænkning. Og kunne man forestille sig noget bedre end selve det sted, som udklækker de kommende generationer af journalister?

Det blev til den artikel, der kan læses herover: "Danmarks Journalisthøjskole skrotter stråtag". Og det blev efterfølgende til, at jeg hyrede Julia til at skrive et par artikler mere. For unge, friske kvinder ser måske noget, jeg ikke ser.... Derfor er der her tre artikler skrevet af den unge studerende, som netop er blevet færdig med 2. semester, dvs. er et år henne i uddannelsen. <

Stråtag gennem generationer

Den flotte Voldsgård er nu overtaget af næste generation, som vil føre gården tilbage til de oprindelige fire længer med stråtag

TEKST OG FOTO: JULIA LIBERATI

Den smukke "Voldsgaard" har været familien Voldsgaards slægtsgård i over 200 år. Før det blev den brugt som ryttergård under Bramstrup herregård i Odense. Lars Voldsgaard har boet der, siden han blev født i 1951. Efter et par ophold i udlandet overtog han gården i 1982. I 31 somre har gården været under Lars' varetægt, men fra den 1. juli står næste generation klar til at tage over. Datteren Marianne skal fremover klare ærterne. Lars mener, at ingen er bedre egnet til at overtage gården end hende.

"Hun har en meget romantiske forestilling om gården. Hun vil rive de nye stalde ned og genskabe den oprindelige firlængede gård med stråtag," fortæller Lars Voldsgaard.

Han peger ud på de nye grisestalde, der hverken er hvidkalkede eller har stråtag. De gule mursten og røde tagplader står i kontrast til den ellers så idylliske gård. I køkkenet hænger nogle af de billeder, der er taget af gården i årenes løb. De viser, hvordan gården formentlig kommer til at se ud igen.

HISTORIEN ER CHARMEN

Da Lars overtog gården fra sine forældre, havde den ene længe fået blikplader på taget. Det gamle stråtag havde trængt til at blive skiftet ud, men der havde ikke været penge til at få det tækket. Selvom han fra sin barndom kunne huske, hvor besværligt et stråtag somme tider er, valgte han at give længen det gamle tag tilbage.

"Det hører jo til gården. Og en af charmerne ved at bo på landet er netop at bo i noget, der har ligget der i så mange år og har en kulturhistorie med sig," siger Lars Voldsgaard. "Taget var godt nok utæt i perioder, og hverken tag eller hus var særlig godt isoleret, så her var koldt om vinteren. Men jeg kan huske, at der om sommeren var masser af gråspurve i taget, og de sang både morgen og aften."

Han kan også huske den ene gang, hvor taget var ved at brænde. Det var under oliekrisen, hvor familien ikke havde råd til at fyre med olie. Så der var brændeknuder i pejsen.

"Træet var ikke tørt nok, så pludselig stod der gnister ud omkring skorstenen," fortæller Lars Voldsgaard og kommer i tanke om, hvordan hans far måtte hjælpe ham op på taget, så han kunne klappe gløderne ud.

Der skete heldigvis ingen skade på den gamle gård, så familien slap med forskrækkelsen. I dag er taget blevet isoleret og brandsikret. Der lyder til gengæld ingen fuglesang fra de nytækkede tage, for gråspurvene kan ikke bygge rede i et vedligeholdet stråtag.

"Det er lidt ærgerligt, for det var godt for miljøet med det ekstra dyreliv," siger Lars Voldsgaard og kigger op under det nydeligt klappede tagskæg. Han er glad for, det er Marianne, der nu skal overtage driften. Hun er agronom, men har også en landmandsuddannelse.

"Hun er ikke økonomisk afhængig af landbruget, og så har hun den her fantastiske kærlighedsfølelse til stedet," siger han.

GENERATIONERNE STÅR I KØ

Marianne har ventet længe på at få lov at overtage gården. Hun har boet i København siden 2002, hvor hun er uddannet agronom fra Landbohøjskolen og siden har arbejdet som direktionsassistent i DLG. Nu glæder hun sig til at komme tilbage på familiens gård, også fordi hun sikrede Voldsgården endnu en generation for en måned siden.

"Da jeg voksede op på gården, boede mine bedsteforældre på gården ved siden af. Det glæder jeg mig til, at min datter skal opleve. Familiens generationer samles igen, og det er gården de perfekte rammer til," siger Marianne Voldsgaard.

Det betyder meget, at gården bliver i familiens eje, for alle ved, hvem familien Voldsgaard er, og hvor deres gård ligger. Den ligger lige der, hvor bæk og å mødes, og snart ser den forhåbentlig ud, som den gjorde engang med hvidkalkede mure, sort bindingsværk og fire tækkede længer.

"I de seneste år er der ikke blevet bygget til på en æstetisk måde, fordi det handlede om at tjene penge. Nu skal æstetikken i højsædet, for her skal se godt ud igen."

DE STORE PLANER

Der er meget at gå i gang med, og det kommer til at tage nogle år, før gården ser ud, som den skal. Mariannes første projekt er at få revet den gamle produktion ned, så de fire længer kan ses ude fra.

"Når man kommer kørende fra den ene side i dag, kan man ikke se, hvor smuk gården det. Det giver området en helt anden idyl, når den er synlig," siger hun.

En del af driften kommer dog til at foregå, som den plejer. Den jord, der er lejet ud i dag, vil fortsat blive lejet ud, og gårdens hestepiger kan stadig have deres heste opstaldet i boksene. Det betyder også, at både Marianne og hendes kæreste fortsætter med lønarbejde.

"Jeg må rykke mit job i DLG med mig, og min kæreste må blive ved at arbejde som IT-konsulent. Det må vi bare få til at passe ind," siger Marianne Voldsgaard. <

Lars Voldsgaard overdrager nu slægtsgården til datteren Marianne, som er agronom og glæder sig til at komme i gang med renovering af Voldsgaard.

Ændringer trækker ud

Afstandskravene til brandsikrede, stråttækte bygninger bliver foreløbig ikke sat ned. Nu skal det yderligere dokumenteres, at det brandsikrede stråtag brænder dårligt

TEKST OG FOTO: JØRGEN KAARUP

har undersøgt stråttage og brandrisici. Det er Energistyrelsen, der har bedt SBI om at "undersøge hvorvidt der findes tilstrækkelig dokumentation for metoder til brandsikring af stråttage, som kan lægges til grund for at ændre gældende retningslinjer for afstande til skel for bygninger med stråttage". (Citat fra Energistyrelsens formulering af opgaven).

Det notat, SBI er kommet ud med, foreligger nu i sin fjerde udgave efter i alt halvandet års forløb, hvor Energistyrelsen altså tre gange har udbedt sig yderligere dokumentation. I seneste udgave fra 17. maj 2013 sammenligner SBI det brandsikrede stråttage med huse med træbeklædning, som gerne må bygges 5 meter fra skel. Og SBI konkluderer, at risikoen for brandspredning er på niveau med træhuset. Desuden "vurderes det, at brandrisikoen for brandsikrede stråttage med et 5 m afstandskrav ikke vil overstige brandrisikoen for ikke-brandsikrede stråttage efter de gældende afstandskrav".

Med andre ord konkluderer Statens Byggeforsknings Institut altså, at der ingen forøget sikkerhedsrisiko ville være, hvis Energistyrelsen nedsatte afstandskravet til 5 meter for brandsikrede stråttage. >

Tækkebranchen fik hjemmeopgaver med sig, da 6 repræsentanter fra branchen tog hjem efter halvanden times møde med Energistyrelsen om at nedsætte kravene til indbyrdes afstand mellem brandsikrede, tækkede ejendomme.

Skønt to af hinanden uafhængige notater fra ekspertisen i Danmark konkluderer, at en brand i et brandsikret stråttage ikke udvikler sig kraftigt og skønt brandsikrede stråttage ikke brænder hyppigere end andre tage, så er Energistyrelsen endnu ikke klar til at ændre på afstandskravene.

"Vi mangler en systematisk sammenligning med andre tagdækninger med brug af standardiserede, sammenlignelige testmetoder. Findes en sådan ikke, må vi søge at få yderligere dokumentation, før vi kan ændre afstandskravene", sagde Energistyrelsens chefkonsulent Charlotte Micheelsen bl.a. på mødet.

BRÆNDER DÅRLIGT

De 6 brancherepræsentanter fremførte, at der foreligger utallige brandforsøg gennem tiden, som viser det samme: Det brandsik-

rede stråttage brænder utrolig dårligt:

Først flammer det op i kanter efter antændelse med en gasbrænder, herefter går ilden i løbet af få minutter ud for at gå over i en langsomt udviklende glødebrand. Der går op imod halvanden time, før prøvetaget er brændt igennem, og i den virkelige verden er brandvæsenet for længe nået frem og kan sprinkle gløderne, så de går ud.

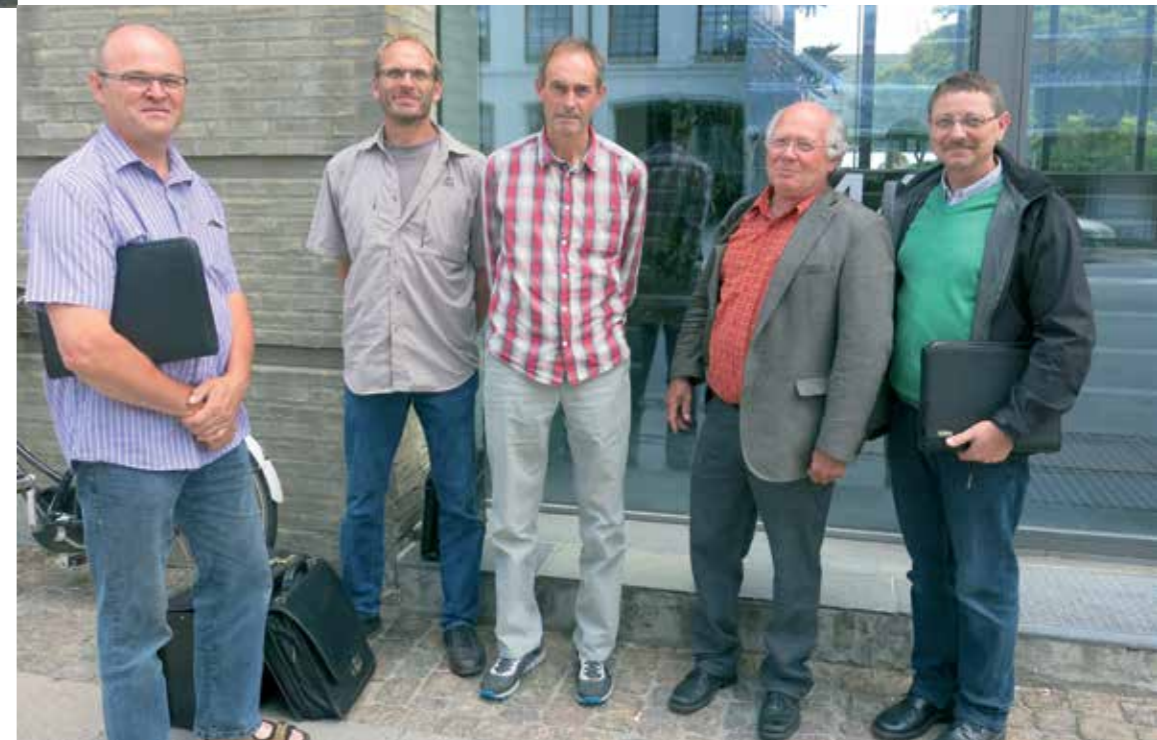
Mødet endte med, at tækkebranchen nu skal finde relevant dokumentation, der kan belyse brandudvikling for det brandsikrede stråttage. En ældre undersøgelse fra Rockwool beskriver f.eks. indgående, hvordan det ikke-sikrede stråttage brænder, og det kan så sammenlignes med brandforløbet i det brandsikrede tag. Fra Tyskland og Holland forsøges nu skaffet yderligere dokumentation, ud over den, de to eksperter allerede har beskrevet.

4. UDGAVE

Det er Statens Byggeforsknings Institut, SBI og Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut, DBI, der i to af hinanden uafhængige notater

Kun en tåbe frygter ikke havet, men denne søn af en Falckredder frygter ikke et brændende prøvetag, og faderen er helt med på, at den kommende brandmand står få meter fra prøvetaget, der er brandsikret med Sepatec. Ilden er efter få minutter gået ud, og glødebranden udvikler sig meget langsomt.

De fem fremmødte til mødet i Energistyrelsen var fra venstre Sebastian van der Meer, Tonny Bogut, Erling Bach Petersen, Finn Guld og Henrik Henriksen. Den sjette står bag kameraet, Jørgen Kaarup.

Alt kan brænde, selv Nordsømuseumet brændte, selv om det består af beton, stål og akvarier. Her er det et stråttækket hus i Holland, der er brændt – det bemærkelsesværdige er, at huset ved siden af – på 6 meters afstand – hverken er antændt eller afsvedet.

> Under mødet, som foregik på årets længste dag, 21. juni, i Energistyrelsen i København, sagde chefkonsulent Charlotte Micheelsen, at SBI vil blive bedt om yderligere dokumentation og dermed altså om at skrive en femte udgave af notatet "Brandforhold ved stråtag". Og samme besked fik formændene for de to laug, Straatagets Kontors bestyrelse og branchens "specialkonsulent", Erling Bach Petersen.

Det bliver Erling og Jørgen Kaarup fra Straatagets Kontor, der samarbejder om at fremskaffe og fremlægge dokumentation, som både vil blive tilsendt Energistyrelsen og SBI.

BRÆNDER LANGSOMT

Sideløbende med SBI's arbejde, der begyndte ved årsskiftet 2011/12, har Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut for Sepatec A/S udarbejdet en lille rapport om moderne stråtages sikkerhed ved brand.

Heri konkluderes det bl.a., at "konsekvensen af en brand i et moderne stråtag ikke er stor..." og "...branden i stråtaget vil forløbe relativt langsomt...". Desuden, skriver DBI, er der ingen risiko for flyveild og dermed er risikoen for spredning af branden til nabobygninger reduceret kraftigt.

"Hvis uheldet er ude, så vil branden i et brandsikret stråtag udvikle sig meget langsomt på stråtagets overflade og ikke brænde ind gennem stråtaget til den underliggende tagkonstruktion", skriver DBI bl.a. under status for brandsikring af stråtag i dag.

Det er facts som disse, der havde givet de 6 fremmødte fra tækkbranchen håb om, at Energistyrelsen snart vil lempe de krav, der nu i årtier har hindret en udvikling i stil med den hollandske herhjemme.

OPTIMISTISK FORMAND

Formanden for bestyrelsen for Straatagets Kontor, Finn Guld, ser dog optimistisk på situationen:

"Det er min vurdering, at Energistyrelsen har en positiv tilgang til at sætte afstandskravene ned. De mangler blot lidt mere dokumentation og udredning, og her er det vel meget naturligt, at branchen kommer på banen igen efter ikke at have foretaget sig ret meget, siden samme sag endte uforrettet i 2008", siger Finn Guld.

Hele DBI's notat om, at moderne stråtag er langt mere brandsikre end gamle, kan ses i sin helhed på både www.straatagetskontor.dk og på www.taekkelaug.dk <

Hollænderne må bygge så tæt, de vil, når der er brandsikret efter nærmere specifikationer.

Sydafrika kalder

Enestående mulighed for at komme til Sydafrika til netto 6.000 kr. og få helt unikke oplevelser, som ingen turister får tilbudt

TEKST: JØRGEN KAARUP
FOTOS FRA TASA

Sydafrika kalder! En enestående chance ligger nu ret forude for at veksle den mørke og kolde februar med sol, lys og sommer, købe rejsen til halv pris, fordi den kan trækkes fra, møde kolleger fra nær og fjern og sidst, men ikke mindst: Se masser af inspirerende stråtag i et land, der – som Holland – har godt fat i tækket nybyggeri.

Det er det sydafrikanske tækkelaug, TASA, der inviterer til det tredje årsmøde i ITS, International Thatching Society. Det var Sydafrikas repræsentant, Abrie Visagie, der fik navnet på vores internationale samarbejdsorganisation ændret fra "Europæiske" til Internationale, for, som han sagde i Danmark for nu to år siden: "Jeg kan altså ikke komme hjem og fortælle, at jeg har meldt os ind i en europæisk organisation..."

Den arrangerede tur bliver på 8 dage fra den 7. februar til den 14. februar 2013. Hertil skal lægges rejsetid, og der bliver mulighed for yderligere aktiviteter og sightseeing derefter, men man skal altså regne med en varighed i alt på omkring 11 dage eller mere.

BESØG NYE VENNER

Abrie Visagie skriver bl.a. i invitationen:

"Det sjove slutter først, når I ønsker, at det skal slutte. Vi hjælper gerne med både idéer, kontakter og forslag til ture. Sydafrika er et sikkert land at rejse i, både hvis I rejser alene eller sammen med venner eller kolleger".

Invitationen rækker endog til at aflægge sydafrikanske tækkemænd et besøg derhjemme og på deres arbejdspladser:

"I kan også leje en bil og besøge nogle af jeres nye venner, tage på safari eller på jagt – eller nyde solen ved stranden i Durban, det er helt op til jer – vi er klar til at hjælpe med alt det praktiske".

BLIV LAUGSMEDLEM

Det lyder jo forjættende. Tækkemand Arne Klüwer har også tilbudt at bistå med at arrangere en jagttur, så jægere kan få deres lyst styret.

Turen er for medlemmer af Dansk og Jydsk Tækkemandslaug, så her er en grund til at blive laugsmedlem! Fagfolk med interesse for branchen som f.eks. arkitekter, ingeniører og

TILMELDING SENEST 15. AUGUST
til Straatagets Kontor. Send en mail til:
joergen@kaarup.eu

YDERLIGERE REJSEOPLYSNINGER:
Jeanette Jacobsen,
Profil Grupperejser: Tlf. 77 33 55 31
E-mail: jeja@profil-grupperejser.dk

SE HELE PROGRAMMET:
www.taekkelaug.dk, under
Flere nyheder, Sydafrikatur 2014
– eller kontakt Jørgen Kaarup

LÆS MERE
om vores kolleger i Thatching
Association of South Afrika (TASA) på
www.sa-thatchers.co.za

andre i byggebranchen er meget velkomne, og I laugsmedlemmer er velkomne til at invitere, hvis I kender relevante og interesserede mennesker.

PRISER

Straatagets Kontor koordinerer tilmeldingerne og har indhentet tilbud fra Profil Rejser, som – under forudsætning af, at der er mindst 15 i gruppen er kommet med et godt tilbud: Der kan flyves fra både Billund og København, og med det billigste logi (et hostel i stil med et vandrerhjem) lyder prisoverslaget på 10.110 kr. for 9 overnatninger i delt dobbeltværelse, 11.985 kr. for enkeltværelse.

Pris for hotel, der ligger omgivet af vinmarker, stadig med 9 overnatninger er 12.655 i delt dobbeltværelse og 15.005 kr. for enkeltværelse.

PROGRAM

Det foreløbige program i Sydafrika lyder sådan:

Ankomst 6. februar med indkvartering, og allerede fredag-lørdag 7. og 8. vil der være arrangerede aktiviteter. Mandag og tirsdag 10. og 11. bliver der turistture rundt i Cape Town, "Sightseeing med fremragende guider", skriver Abrie.

Fra den 12. – 14. er der så møde i ITS, som inkluderer events. Og så er folk velkomne til at tage hjem, men endnu mere velkomne til at blive og besøge sommerlandet i det allersydligste Afrika.

Det foreløbige program (på engelsk) kan ses på www.taekkelaug.dk og vil desuden blive sendt pr. mail til alle DTL og JTL medlemmer.

KONER OG KÆRESTER VELKOMNE

Tyskerne har en stærk tradition for at gøre de internationale møder til en fælles oplevelse med hustruerne, og den tradition opfordrer sydafrikanerne til at brede ud til at omfatte alle gæster. Derfor bliver der i de tre dage, det faglige arrangement løber af stablen, arrangeret et særligt "ladies program", så kvinderne også kan føle sig velkomne uden at skulle tale om og se på stråtag konstant... <

Kort nyt

Japan med i ITS

Japan har meldt sig ind i den internationale organisation for tækkelaug, International Thatching Society, ITS. Med omkring 100.000 tage med strå på, er der en velbevaret tradition for at tække i Japan, hvor man både bruger vildtvoksende elefantgræs og tagrør til stråtagene.

Det er Japan Thatching Cultural Association, JTCA, der har meldt sig ind. Se evt. mere på deres hjemmeside, som ganske vist er på japansk – men med et par klik når man frem til interessante fotos. Ikke mindst de japanske rygninger adskiller landet fra alle andre. www.kayabun.or.jp

Eller læs mere om tækning i Japan på ITS-hjemmesiden: www.thatchers.eu

Bindedag forude

Lørdag 7. september begynder årets bindedag kl. 9.30, og der er kaffe og rundstykker fra klokken 9. Bindedagen holdes hos Jørand, Langerød 2, 5620 Glamsbjerg.

Tækkemand Kurt Segall vil demonstrere tre huse, som er isoleret med træfiber, som ifølge Kurt Segall har nogle fantastisk gode egenskaber: Træfibre kan næsten ikke brænde og samtidig suger de fugt. Kurt har isoleret flere fugtplagede lofter med træfibre, som efterfølgende står uden problemer med fugt. På bindedagen vil Kurt Segall fremvise et demohus med Sepatec og træfiber-isolering, et med Rockwool og træfiber-isolering og så et tredje, hvor isoleringen ligger på plader af træfiber.

Der bliver mulighed for at købe grillmad og diverse drikkevarer.

Der er naturligvis også DM i rørkast på årets bindedag 7/9.

**KUNDERNE VIL
HAVE TÆKKEMÆND
MED BYG GARANTI**

I 2011 viste en undersøgelse foretaget af YouGov Zopera, at 76 % af dine potentielle kunder foretrækker håndværkere med Byg Garanti. Er du medlem af Dansk Byggeri og Dansk Tækkemandslaug er dit arbejde dækket af Byg Garanti. Det betyder, at du kan bruge Byg Garanti logo og kampagnemateriale i markedsføringen af din egen virksomhed. Er du ikke medlem, så skynd dig at blive det – det betaler sig! Læs mere om fordelene ved at kunne tilbyde Byg Garanti på byggaranti.dk byggaranti.dk

Kragetræer - Ryttere - Rygtræ
Egen produktion - Høj kvalitet
Til den rigtige pris!

Træindustri Kurt Nielsen
5628 9207 • www.ryttere.dk

Et naturligt produkt
**TØRRET
ÅLEGRÆS**

sælges til rygninger og isolering

Leveres i rundballer eller
på bestilling i småballer

IB UNGERMAND 61386724
JENS WEDELE 40723506

BRANDIMPREGNERING

**PROBLEMER MED
AFSTAND TIL SKEL**

Her kan MAGMA-FIRESTOP
typisk hjælpe til en dispensation.

Vi har Rigtig meget erfaring med
manglende afstand til skel.

Ring for hjælp. tlf.: 62219600

www.magma-firestop.dk

VINDUER TIL ENHVER SMAG

Standard kvistvinduer lagerføres med 32 mm standard sprosser eller 25 mm pålimede sprosser

Specialvinduer i Fyr, Eg og Sipo mahogni fremstilles efter mål.

Optoglasvinduer – det moderne forsatsvindue.

Marantivinduer med indadåbning.

Valmvinduer fremstilles efter mål.

Rygningsvinduer efter mål.

Carlo F. Christensen A/S
Kastbjergvej 15 – Hedegaard – 8585 Glesborg
www.carlofchristensen.dk
Tlf.: 86 38 76 66

- alt til stråtag

Prosman Reed + Windows
P.O. Box 3079
NL - 2800 CD Gouda - The Netherlands
Telefon : 0031 - 182 - 37 22 72
Telefax : 0031 - 182 - 37 47 20
E-mail : info@prosman.com
Internet: www.prosman.com
Warehouse Germany:
Am Alten Werk 56
D-21406 Melbeck (near Hamburg)

Prosman Reet + Fenster
Postfach 3079
NL - 2800 CD Gouda - Holland
Telefon : 0031 - 182 - 37 22 72
Telefax : 0031 - 182 - 37 47 20
E-mail : info@prosman.com
Internet: www.prosman.com
Lager Deutschland:
Am Alten Werk 56
D-21406 Melbeck (Nähe Hamburg)

We have weekly arrivals of containers with reed from China in Hamburg for possible delivery to Denmark.

Direct deliveries or deliveries with our truck with crane of:

- Reed from Hungary, Rumania, Ukraine, Austria, Turkey and China.
- Wire, heather, sheets, windows, copper & galvanised chicken wire, tools, copper or ceramic ridge tiles etc.

Wir haben wöchentliche Ankunft von Container mit China Reet in Hamburg für eventuelle Lieferung nach Dänemark.

Direktlieferung oder Lieferung mit unserem Kran-LKW:

- Reet von Ungarn, Rumänien, Ukraine, Österreich, Türkei und China.
- Draht, Heide, Planen, Gaubenfenster, Kupfer und Verzinktem Masschendraht, Werkzeug, Kupfer oder Ton Firstziegel usw.

Med venlige hilsner,
Fam. Prosman

Danmarks mest solgte

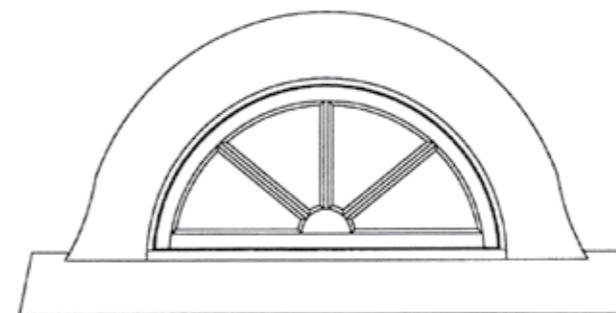

Fra 13 hk – 68 hk
Bredde fra 79 cm
Stor løftekapacitet fra 800 kg.
Lille egenvægt fra 800 kg.
Brugte på lager fra 50.000 kr.
Over 100 forskellige redskaber
Den perfekte medhjælper
Finansieringseksempel:
20% udbetaling – 20% rest
kun 36,00 kr. pr. dag.

Jylland – Fyn ☎ 86 95 75 22 Sjælland ☎ 59 65 60 37
www.sorring-maskinhandel.dk

TØMRER & BÅDEBYGGER FINN MØLLER APS

MARIAGER kvistvinduer

KVISTVINDUER TIL TÆKKEMÆND

Vore kvistvinduer udføres i høj kvalitet af lamineret imprægneret fyrretræ. Kan også leveres i mahogni. Leveres ubehandlet eller med malet overflade med 2-lags lavenergi termoruder med 5 års garanti.

Indhent tilbud på:

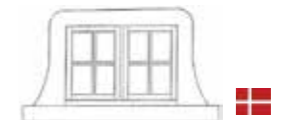
98541496

Type 90/55
 B=90,5 cm - H=52
 Bundhængt vinduesramme med udskyder

Type 120/70 eller 120/85
 B=120,5 cm - H=70,5 eller 85,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 120/70 eller 120/85
 B=120,5 cm - H=70,5 eller 85,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

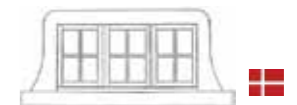

Type 150/90
 B=150,5 cm - H=90,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 150/90
 B=150,5 cm - H=90,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 178/70 eller 178/85
 B=179 cm - H=70,5 eller 85,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 178/70 eller 178/85
 B=179 cm - H=70,5 eller 85,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 223/90
 B=224,5 cm - H=90,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Type 223/90
 B=224,5 cm - H=90,5
 Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Fast eller løs midterpost

Tømmer & Bådebygger Finn Møller ApS - Randersvej 2 - 9550 Mariager
 Telefon: 98 54 14 96 - Mobil: 40 34 14 96 - E-mail: info@finn-moller.dk

tæk

2/2013 • STRAATAGETS KONTOR

